Поштарина плаћена у готову

НОВИ САД
субота
25 новембра 1939
Година V
Бр. 276 (1.355)

ДАН

Главни уредник: ЛАЗАР АТАНАЦКОВИЋ

Независни информативни дневник
Излази свакодневно осим понедељком
Примерак 1 дин.
Месечна претплата 20 д. за земљу 50 за иностранство
Огласи по тарифи

Редакција и администрација: Краља Александра 1. — Телефони: 21-05 — 21-06. Чековни рачун код Поштанске штедионице у Београду број 58.460. — Поштански фах број 178. — Рукописи се не враћају

ВАЗДУШНИ И МИНСКО-ПОДМОРНИЧКИ РАТ

СВЕ ЖЕШЋЕ БОРБЕ У ВАЗДУХУ И НА МОРУ

ПРЕКО СТОТИНУ ШПИЈУНА ГЕСТАПОА УХАПШЕНО У ЕНГЛЕСКОЈ

Лондон, 24 новембра. — Авас јавља: — „Дејли Експрес" јавља да је између 50.000 немачких и аустриских емиграната, који су се на почетку рата нашли у Великој Британији, а који су се спремали да отпутују у Америку, откривено и ухапшено преко стотину шпијуна Гестапоа. Лист даље јавља да се данас у Великој Британији налази 74.000 Немаца и Аустријанаца од којих 43.000 жена.

—o—

БИВШИ ГРАДОНАЧЕЛНИК ВАРШАВЕ ИНТЕРНИРАН

Лондон. 24 новембра. — Лондонска радио станица јавља да је бивши градоначелник Варшаве г. Стажински интерниран у Дахау, и то због немира који су недавно избили у Варшави.

—o—

РИМСКИ КОМЕНТАРИ О ПОДМОРНИЧКОМ И МИНСКОМ РАТУ

Рим, 24 новембра. — (А.А.) Агенција Стефани јавља:

Римска штампа бележи последње догађаје подморничког и минског рата. Листови објављују извештаје из главних градова зараћених страна, као и из неутралних земаља, које највише пате због мера које су уложиле Белгија, Холандија и Јапан.

—o—

Букурешт, 24 новембра. Оркестар франкфуртске опере, заједно са румунском филхармонијом, приредио је синоћ велики симфониски концерт, који је пожњео велики успех. (ДНБ)

Велика активност авијације

Париз, 24 новембра. (А.А.) АВАС јавља: Синоћњи коминике са фронта гласи: „Велика активност авијације".

Париз, 24 новембра. — (А. А.) АВАС јавља:

Јављају из Шалона на Марни да је у току јучерашње борбе између немачких и британских авиона оборен један немачки авион.

Три члана посаде немачког авиона спустили су се падобранима. Један је убијен, други је рањен, а трећи је неповређен.

Брисел, 24 новембра. — (А. А.) АВАС јавља:

О немачком авиону, који је прексиноћ после борбе са француским авионом, пао код Турау, даје се следеће обавештење:

На авиону је било четири члана посаде, али се само један спасао падобраном. Он је рањен у руку и у ногу, па је тако рањен дошао до једне сеоске зграде и тражио воде. Изјавио је да није знао да се налази изнад белгиске територије. Међутим, то није тачно. Био је видљивост била велика.

Немачки авион налетео је на једно дрво — телеграфски стуб па се запалио. Неки његови делови од експлозије бачени су на 300 метара. Авион је израђен фебруара месеца о. г. Пилот је изјавио да овим авионом није учествовао у рату против Пољске.

Лондон, 24 новембра. — (А. А.) Рајтер јавља:

Министарство ваздухопловства саопштава да се потврђује вест да је седам немачких авиона оборено јуче од стране противавионске артилерије у Француској. Шест авиона оборено је над француским и енглеским линијама, а седми на немачкој страни. Непријатељски авиони летели су на висини од 600 до 700 метара. Укупно је узело учешћа на том извиђачком лету 17 авиона, од којих су четири била типа „Дорние", два типа „Хајнкл", три бомбардера, а један авион био је још непознатог типа. Сва четири „Дорниера" оборена су над француском територијом. У рушевинама тих апарата нађени су фотографски апарати.

Париз, 24 новембра. — (А. А.) Рајтер јавља:

У току јучерашњег дана оборен је један немачки извиђачки авион над североисточном Француском. Тај авион није се налазио у ескадрили оних немачких апарата који су оборени над самим линијама.

—o—

ПОТОПЉЕНА ЈЕ ЈОШ ЈЕДНА НЕМАЧКА ПОДМОРНИЦА

Лондон, 24 новембра. — Лондонска радио станица јавља да су јединице француске ратне морнарице јуче потопиле и трећу немачку подморницу у току ових дана.

—o—

ПРВА СЕДНИЦА ПОЉСКЕ ВЛАДЕ У АНЖЕУ

Варшава, 24 новембра. — Пољска влада одржала је прву седницу у Анжеу, и отворена је говором претседника владе генерала г. Сикорског, који је, између осталог, споменуо и то да ће Пољска војска у Француској бројати око 90.000 људи, док је у Канади образована прва добровољачка дивизија од 15.000 људи.

—o—

Софија, 24 новембра. — Бугарска Телеграфска Агенција јавља: Министарство војно саопштава да је у току јучерашњих проба гађањим у војној фабрици у Казанлику експлодирала једна мина. Погинуло је пет лица, два официра и три пиротехничара. Рањено је неколико лица, од којих два официра.

У Лондону се надају да ће ускоро пребродити опасност од немачких мина

Лондон, 24 новембра. — Рајтер јавља: У Лондону се чврсто верује да ће опасност од немачких мина ускоро бити преброђена, као што се може да сматра да је већ преброђена опасност од немачких подморница која је постојала на почетку рата. Пооштрен рат минама има циљ: 1) да онемогући трговину Британије; 2) да неутралце присили да не тргују са Енглеском. Међутим, верује се да и ти покушаји неће успети. С тим у вези се подвлачи да Енглеска сада има само у пшеници залихе за 20 година.

—o—

КОНФЕРЕНЦИЈЕ СДС У НОВОМ САДУ

Месна организација СДС у Новом Саду, настављајући своју политичку делатност, заказала је за суботу и недељу, 25 и 26 о. м. три конференције у Новом Саду. У суботу ће се одржати конференција код „Лире" у 8 и по часова увече, а у недељу у 10 и по часова пре подне код „Кракснера" и у 5 часова после подне код „Кота". На свим овим конференцијама говориће гг. др. А. Моч, др. В. Станковић, Коста Хаџи, др. Стеван Фратуцан и Милорад Ботић.

—o—

САСТАНАК ИЗВРШНОГ ОДБОРА СДС ЗА ВОЈВОДИНУ

Земун, 24 новембра. — Данас после подне одржава се овде састанак Извршног одбора СДС за Војводину. Састанку ће присуствовати скоро сви чланови Извршног одбора. Из Новог Сада допутовали су на састанак гг. др. Александар Моч и др Јован Ненадовић.

Јуче су прваци војвођанских самосталаца имали, у вези са данашњим састанком у Земуну, једну конференцију са шефом СДС, Министром социјалне политике и народног здравља г. др. Срђаном Будисављевићем. На овој конференцији били су од првака самосталних демократа из Новог Сада гг. др. Александар Моч, др. Ваја Станковић, др. Јован Ненадовић и др. Александар Жижа. Исто тако Министра г. др. Будисављевића посетио је у току јучерашњег дана и г. др. Дуда Бошковић. (дан)

Берлин оптужује „Интелиценс Сервис" за потапање „Атение"

Берлин, 24 новембра. (А. А.) — ДНБ — јавља:

Званично се саопштава:

„У времену од новембра 1937 године до новембра 1938 године извршена су дела саботаже на извесном броју бродова и њихове посаде. Погођени су немачки, италијански и јапански бродови. Органима немачких власти, којима је било стављено у дужност да разјасне ове злочине пало је сада у очи да ниједан енглески брод није страдао од ових дела саботаже. Исказима капетана Стивенса, као и властитом истрагом, сада је утврђено следеће:

Главни извршилац свих саботажа на бродовима био је немачки емигрант Пец, а наредбодавац британски „Интелиценс Сервис." Под сумњом да је он извршилац ,а на наваљивање немачке полиције, Пец је већ почетком септембра 1938 године био ухапшен од стране полиције једне неутралне земље, али после кратког времена интервенцијом британских званичних места пуштен поново на слободу. Сада је Пец у Данској пресудом копенхагенског грађанског суда од 29 јуна 1939 године осуђен на казну лишавања слободе због шпијунаже у корист Енглеске. Први брод енглеског порекла, на коме је можда извршено слично дело по налогу „Интелиценс Сервиса" јесте „Атениа."

Како су делегати Народног већа из Срема на збору у Руми, 24 новембра 1918, изрекли одлуку о присаједињењу Срема Краљевини Србији

Збор је отворио данашњи бан Дунавске бановине г. др. Јован Радивојевић

Рума, 24 новембра. — Када је у „Српском гласу", званичном органу Српског народног одбора у Новом Саду, објављен позив за састанак Велике народне скупштине у Новом Саду, на којој су имали изабрани делегати Бачке, Баната и Барање да донесу своју значајну одлуку, сазван је, од стране претседника Народног већа у Руми, дра Жарка Миладиновића, потпређег министра, збор делегата Народног већа из Срема. Овај збор одржан је у Руми 24 новембра 1918, уочи састанка новосадске Велике народне скупштине.

Неколико стотина најугледнијих претставника народа, са прописним пуномоћјима делегата из читавог Срема, сакупило се тога дана у Руми да манифестује расположење читавог Срема у тим историским данима.

Тих дана, Народно веће у Загребу одржало је перманентне састанке на којима је дискутован предлог о истриској декларацији. Ова декларација је, како је познато, најзад и донета 24 новембра 1918, дакле, истовремено када је одржан збор у Руми.

Учествујући на овим важним састанцима у Загребу, у очекивању ове декларације загребачког Народног већа, сазивач збора сремских делегата Народног већа др. Жарко Миладиновић био је отсутан са румског збора. У име његово, збор је отворио данашњи бан Дунавске бановине г. др. Јован Радивојевић. Пошто је извршено конституисање збора, за претседника је изабран г. Милан Недељковић, градоначелник Сремских Карловаца и бивши народни посланик, а за секретара гг. др. Милан П. Костић, данас јавни бележник у Земуну, и др. Лудевит Ауер, потпређи министар, данас јавни бележник у Сиску. Одржали су говоре народни прваци Милан Недељковић и др. Светислав Поповић, касније министар. Њихове значајне говоре тада је донео новосадски „Српски лист", једино национално гласило у Банату, Бачкој и Барањи и карловачки „Гласник Народног већа", тада једини лист у Срему.

После њихових говора, који су саслушани пажљиво и примљени једнодушним одобравањем, донесена је ова резолуција:

„Данашњи збор изасланика Народног већа из Срема тражи и жели да се оствари јединствена демократски утврђена држава Срба, Хрвата и Словенаца под династијом Карађорђевића и очекује и од Народног већа у Загребу да се што пре оствари јединствена заједничка влада са седиштем у Београду.

За случај племенског или политичког цепања изјављују заступници Народног већа у Срему као изасланици народа да се одлучују за непосредно присаједињење Срема Краљевини Србији.

За тај случај желимо да нас на конференцији о миру заступа Краљевска Српска влада.

Ова резолуција је истог дана достављена у Нови Сад претседништву Српског народног одбора, путем делегата г. Емилијана Грбића, свештеника, бившег народног посланика, г. др. Јована Радивојевића, сада бана Дунавске бановине, и г. др. Милана П. Костића, сада јавног бележника, који су сутрадан, 25 новембра 1918 године, у Новом Саду присуствовали Народној скупштини.

Овако је на данашњи дан пре 21 годину Срем преко својих претставника Срба и Хрвата манифестовао своје расположење, своје жеље и захтеве. *(Дан)*

Савезници оборили још 11 немачких авиона

Лондон, 24 новембра. — (А. А.) Специјални Рајтеров дописник јавља са фронта из Француске:

Пилоти британских борбених авиона тврде да су у току јучерашњег дана оборили седам немачких бомбардера. Команда француског ваздухопловства потврђује да су оборена четири немачка бомбардера. По сада три немачка авиона покушала је да се спусти са падобранима. Један од чланова посаде погинуо је.

Британски борбени авиони типа „Херикен", који су крстарили јуче над линијом Мажино, извршили су напад на непријатељске авионе који су покушали да врше извиђања, летећи изнад западног фронта. Пилоти тврде да је по један непријатељски авион оборен приликом сваког судара.

Врховна команда саопштава да су четири немачка бомбардера, сви типа двомоторни „Дорние 117", оборени и то један североисточно од Вузијера, један у близини Малоне на Марни, један у близини Сент Авон, а један у близини Тенвила. Још нема потврде о даља три бомбардера, који су наводно оборени: један западно од Сарбрикена, један у близини Сент Авона, а један у близини Тенвила. Један од ова три авиона, за које нема још потврде, изгледа да је пао иза немачке линије.

Г. ЛАВАЛ ДОЛАЗИ У БЕОГРАД?

Берлин, 24 новембра. — „Фелкишер Беобахтер" доноси вест из Букурешта да ће бивши француски претседник владе г. Пјер Лавал ускоро обићи неколико балканских држава. Тако ће се г. Лавал неколико дана задржати у Београду, а затим ће продужити пут за Букурешт и Анкару. Немачки лист приписује овом путу г. Лавала велики значај, јер г. Лавал спада међу најспретније француске државнике.

—ooo—

ПЕРСОНАЛНА УНИЈА ИЗМЕЂУ МАЂАРСКЕ И ИТАЛИЈЕ?

Копенхаген, 24 новембра. — Римски дописник „Политикена" доноси вест да би један члан куће Савоја имао да преузме мађарски престо. Једна верзија говори потоме да би један од италијанских принчева постао краљ Мађарске. Између осталих, помиње се војвода од Споета и војвода од Анконе. Друга верзија која се шири у Риму тврди да би између Италије и Мађарске имало да дође до персоналне уније, док би г. Хорти био поткраљ Мађарске. На тај начин била би гарантована мађарска независност.

Ова верзија добија нову подлогу у последњем говору мађарског министра спољних послова грофа Чакија.

МИЛИОНСКИ ПОКЛОН ФРАНЦУСКОЈ ВОЈСЦИ

Париз, 24 новембра. — Један Француз који жели да остане анониман, упутио је министру претседнику г. Даладјеу прилог од милион франака за народну одбрану.

—ooo—

УТИСЦИ „ТАЈМСОВОГ" ИЗВЕШТАЧА ИЗ ВАРШАВЕ

Лондон, 24 новембра — „Тајмс" објављује извештај свог бриселског дописника, који је, по повратку из Балтика, где је прибирао податке о пресељењу Немаца за свој часопис, пропутовао кроз Варшаву. Дописник извештава да у Варшави влада страшна ловине овог милионског града је) изобеда. Већи део становништва, чији се број не може проценити (више од половине овог милионског града је избегло пре опсаде), живи од сувога хлеба и празне топле јухе и варива, које деле немачке војне кухиње. Многе је видео да траже животне намирнице међу отпатцима. На улицама никога не можете видети. Становништво избегава сваки контакт са немачком војском или чиновницима. Зараде уопште нема. Зима већ притискује, али за Пољаке нема горива. По варшавским улицама дописник „Тајмса" је видео немачке тенкове који су преносили пољске ухапшенике у немачке војне судове.

У Берлину осуђују писање „Пти Паризјена" о расположењу немачких генерала

Берлин, 24 новембра. — Овде се оштро осуђује писање париског листа „Пти Паризјен", који износи алармантне вести о расположењу у врховима немачке војске. Све ове вести означују се као измишљене и тенденциозне са очигледном намером да користе својој пропаганди. Да би се видело колико су ове вести лажне, наводи се овај део из писања „Пти Паризјена":

„У случају кад би Хитлер сада покушао неки већи напад, он би то урадио под унутрашњим условима врло неповољним. Из једног врло интересантног извештаја проистиче, а о чијем пореклу нећемо говорити, да је морал немачког војника добар, тешке бриге помрачују, напротив, више војничке сфере. Немачки генерали схватају све тешкоће војничког задатка који им је наметнут. Они то схватају тако добро да се генерал фон Фрич драговољно жртвовао пред пољским линијама јер је очајавао што Хитлер увлачи Немачку у једну катастрофу, уверен да Рајх неће моћи да добије рат.

Према истом извештају Геринг и Химлер, узнемирени због све већег утицаја Рибентропа на Фиреров дух, овога су известили о његовој околини. Поверење господара у свог министра спољних послова тиме је уздрмане. Међутим, ни сам Геринг као да није умакао сличним критикама. Како је маршал скоро помињао о говору који је мислио да упути земљи да би је потстакао на потребне жртве, Хитлер му је, изгледа, одговорио да није ниуколико позван да говори о једној таквој ствари. Што се тиче Гебелса, он се налази у немилости. На тај начин, слабо наслоњен на своју најближу околину, Фирер је потражио савет код својих генерала, али ови се извлаче „не желећи да напуштају своју надлежност. Несумњиво да помишљају на судбину нимало пожељну фон Бломберга".

У Марибор је стигло 540 наших радника на повратку из Немачке

Загреб, 24 новембра. — „Јутарњи лист" јавља из Марибора:

У Марибор је стигло око 540 радника Прекомураца и Међумураца, који су до сада били на раду у Немачкој у околини Берлина. Они су допутовали у старим пруским вагонима, у возу који је био неосветљен, јер сада сви возови у Немачкој тако путују. Сваки од њих могао је да пренесе свега 7—8 марака а осталу своју зараду уложили су у писаће и шиваће машине и друге разне справе.

На станици су раднике дочекали претставници Берзе рада и Исељеничког комесаријата и предали им карте за повлашћену вожњу до њихових родних места. Затим су сви радници, у станичној ресторацији, добили топлу супу с месом и по четврт килограма белога хлеба. Ово је изазвало тако велико одушевљење међу радницима, да су почели да кличу: „Живео бели хлеб, живела наша добра супа!!"

ПОЛИТИЧКИ ЖИВОТ

Претседник владе г. Цветковић у аудијенцији код Њ. Кр. Вис. Кнеза Намесника

Београд, 24 новембра. — Њ. Кр. Вис. Кнез Намесник Павле примио је јуче пре подне, у 10.40 часова, у аудијенцију претседника владе г. Драгишу Цветковића. *(Дан)*

—o—

Г. др. Мачек о Соколству

Сплит, 24 новембра. — „Глас Приморја“ бележи да су претставници Савеза Сокола Краљевине Југославије, гг. др. Белајчић, др. Драгојевић и Смиљанић посетили потпретседника владе г. др. Мачека у вези са даљим соколским радом у целој земљи, а нарочито у Бановини Хрватској. Г. др. Мачек је изјавио да је он противник сваког насиља и да ће се у Бановини Хрватској поштивати пуна законитост, те да никакве изузетне мере неће бити уведене против соколства.

—ooo—

Министар г. Бешлић конферисао је синоћ са претседником и потпретседником Новосадске општине

Јуче после подне, после завршених свечаности у Суботици ,министри г.г. др. Миха Крек, Никола Бешлић и Јеврем Томић вратили су се у Београд.

Министар саобраћаја инж. г. Бешлић задржао се извесно време у Новом Саду и одржао конференцију са претседником општине г. др. Милошем Петровићем и потпретседником општине г. др. Обрадом Милутиновићем.

—o—

„СЛОВЕНЕЦ“ О КОМУНИСТИЧКОЈ АКЦИЈИ У СЛОВЕНИЈИ

Љубљана, 24 новембра. — „Словенец“ доноси чланак у коме се осврће на оживљавање акције комуниста у Словеначкој. Лист каже да је комунистичка странка у нашој држави законом забрањена још од времена када је по инструкцијама Коминтер не покушала да изврши атентат на Краља Александра. Тада је комунистичка странка отишла у подземље и водиле подземну акцију. Сада комунистички покрет у Словеначкој сматра да је моменат када треба да ступи на сцену јавно, услед промењених прилика у вези са унутарњим преуређењем државе. Пре неки дан словеначки комунисти издали су један проглас под маском Савеза радног народа. Овај проглас потписали су извесни интелектуалци и тиме су се само бламирали. Лист каже да комунистичке акције у Словеначкој неће успети, јер је словеначки народ политички зрео .

—ooo—

ПОЛИТИЧКА КАНЦЕЛАРИЈА Г. ДР. СТОЈАДИНОВИЋА У БЕОГРАДУ

Београд, 24 новембра. — У Качићевој улици отворена је политичка канцеларија г. др. Милана Стојадиновића. Како се сазнаје, г. др. Стојадиновић жели да се кандидује на претстојећим скупштинским изборима, па је стога ступио у везу са својим једномишљеницима.

Одложено путовање

претседника Краљевске владе г. Цветковића по Војводини

Претседник Краљевске владе г. Драгиша Цветковић, као што смо јуче јавили, није могао, због важних државних послова, да узме учешћа на свечаности отварања међународног пута Београд — Нови Сад — Суботица — Хоргош, као што је то било предвиђено. Из истих разлога одложено је и предвиђено путовање претседника Краљевске владе г. Цветковића по Војводини. Према томе одложени су и сви предвиђени састанци, конференције и зборови ЈРЗ на којима је требао да говори претседник Краљевске владе г. Цветковић .

ПОСЛЕ РАДИКАЛСКЕ КОНФЕРЕНЦИЈЕ У РУМИ

Верзије о спајању

Демократске и Радикалне странке

Рума, 24 новембра. — На радикалској конференцији, која је у недељу одржана у Руми и на којој су говорили гг. др. Мирко Косић, досадашњи професор универзитета; инж. Анта Радојевић, министар у пензији; Стојан Шпадијер, бивши нар. посланик из Београда, и др. Светолик Миленковић, из Руме, узео је учешћа велики број делегата. Конференцији су присуствовали делегати из Земуна, Панчева, Илока, Старе Пазове, Голубинаца, Белегиша, Доњих Петроваца, Новог Сада, Сремских Карловаца, Ирига, Велике Кикинде, Старог Футога, Черевића, Грабоваца, Добановаца, Старих Бановаца, Вогња, Сремске Митровице Вуковара, Каменице, Шида, па чак и један делегат из Марибора, поред великог броја радикала из Руме и Румског среза.

Сви говорници, осим г. Шпадијера заступали су мишљење да међу радикалима треба да дође до уједињења и сарадње свих радикалских група. Ове жеље и настојања добро су примљене од стране свих присутних. Са жаљењем је констатовано да г. Шпадијер не заступа то мишљење.

Као што се могло претпоставити, с обзиром на став румских радикала, на конференцији није донета никаква резолуција, пошто румски радикали желе да се настале несугласице у вођству Радикалне странке што пре отклоне. Нарочито што се тиче личности г. др. Лазе Марковића, министра правде, коме је истакнути румски радикал г. Бранко Спајић на већем броју конференција изразио поверење румских радикала, који траже да се све радикалске групе окупе око Главног одбора.

Интересантне су верзије које су међу присутнима кружиле: да је у изгледу фузија Радикалне странке са Демократском странком и да су у том погледу већ предузети кораци. Наравно ове верзије треба примити с резервом.

У Руми ће се у најкраћем времену одржати поново конференција, на коју ће бити позван и г. др. Лаза Марковић, министар правде, пошто је то жеља румских радикала. *(Дан)*

Хоће ли доћи до фузије

између Демократске странке и СДС?

Загреб, 24 новембра. — „Загребачки лист“ пише:

„Недавно је штампа забележила вест да би имало доћи до фузије словенског дела ЈНС (који води др. Крамер) са Самостално - демократском странком. У име СДС и ЈНС њихови су претставници ту вест демантовали. Сада „Дан“ доноси вест из Београда, да се у политичким круговима примећује у последње време покрет за фузију Демократске странке Љубе Давидовића и Самостално-демократске странке, које су се разишле још 1924 године управо због хрватског питања. Пошто је сада хрватско питање коначно решено, нема запрека — каже „Дан“ — да се обе странке опет уједине у једну и да се успостави стање од пре 1924 године, кад је постојала једна демократска странка. Тврди се да не постоје никакве разлике ни у програму ни у тактици између обе поли[illegible]ке гр[illegible]ције, а отпали су и сви разлози који су раздвајали обе групе. Носиоци новог покрета су млађе генерације, које сматрају да је данас штетно свако цепање политичких снага.

У вези с том вешћу обратили смо се на главно тајништво СДС у Загребу, где нам је изјављено, да је додуше постојала давна жеља за сарадњом између обеју демократских скупина, али да сада питање фузије није актуелно. Самостално-демократска странка стоји на линији сељачко-демократске коалиције, и ако би тој линији Демократска странка Љубе Давидовића пришла не би било никаквих запрека да се сарадња између самосталних демократа и демократске странке Љубе Давидовића уреди на другој бази. Треба истаћи да је демократска странка у Србији много заслужна за стварање споразума. Она претставља снагу и м[illegible]рални ауторитет који се у Ср[illegible] заложио за тај споразум. Ваља сма[illegible]ати најјачом групом у Србији, која је била носитељица споразума. Чињеница, да се она склапањем споразума у неку руку разишла с нама треба да се ублажи. Већ је сенатор г. Сава Косановић у једном свом недавном говору нагласио жељу да се прошири база владине коалиције, па да буде морална снага споразума још јача. У интересу је Хрвата и правилног решења хрватског питања да се Демократска странка у Србији што више приближи садањим настојањима СДК. Није без интереса за Хрвате ко ће у Србији претстављати већину Срба. Нова Народна скупштина доносиће важне одлуке, па нам не може бити свеједно ко ће у њој заступати Србе. Зато и СДК води рачуна о ситуацији у Србији, а напосе о снази Демократске странке Љубе Давидовића“.

—ooo—

КОНФЕРЕНЦИЈА „ЗБОРА“ У НОВОМ САДУ

Југословенски народни покрет „Збор“ одржаће у недељу збор у Новом Саду. О теми Војводина и споразум говориће г. Михаило Олћан, старешина „Збора“ за Банат.

—o—

ПОЛИТИЧКА ХРОНИКА

Њ. КР. ВИС. КНЕЗ НАМЕСНИК ПАВЛЕ примио је је јуче по подне у аудијенцију потпретседника владе г. др. Влатка Мачека и задржао га на ручку у Белом Двору.

ПРЕТСЕДНИК ВЛАДЕ г. Драгиша Цветковић примио је синоћ у своме кабинету шефа Земљорадничке странке, сенатора г. др. Милана Гавриловића.

КОНФЕРЕНЦИЈА између претседника владе г. Цветковића и потпретседника владе г. др. Мачека одржана је јуче пре подне у претседништву владе. После подне је претседник владе г. Цветковић имао састанак са г .др. Мачеком, г. др. Шутејом, г. др. Констатиновићем и г. др Смољаном.

ПОТПРЕТСЕДНИК ВЛАДЕ г. др. Влатко Мачек посетио је јуче пре подне у Сенату г .др Антона Корошца и задржао се с њим у разговору преко једног часа

Siera радио супер за 3100 дин. код
РАДИО-ЛУКС Краља Александра 24 и
ГЕЛБ Краља Петра II бр. 23.

„Дојчес Фолксблат“ и тајна служба

Данашњи уводни чланак „Дојчес Фолксблата“ посвећен је британској и немачкој тајној полицији, и то поводом немачких вести да је немачка тајна полиција била у сталном контакту, преко радија, директно са британском владом у Лондону, и то на тај начин што се поједини немачки полициски официри агентима „Интелиценс Сервиса“ у Холандији приказивали као немачки незадовољници. „Дојчес Фолксблат“ констатује да је сада немачка тајна полиција надмоћнија и спретнија од британске тајне полиције, иако признаје да је за време прошлог рата британска тајна служба била далеко надмоћнија и спретнија од немачке тајне службе. — Ако се жели да донесе објективан суд у тој ствари онда би правилно било сачекати саопштења и једне и друге стране, па тек онда коначно формирати мишљење и становиште по том предмету.

Освећен је дом Српске ратарске читаонице у Вршцу

дар покојног проте Саве Цвејића и његове супруге гђе Видосаве

Овогодишњи Аранђеловдан претставља у животу Српске ратарске читаонице и певачког друштва у Вршцу необично значајан датум. Тога дана освећен је њен нови дом. Дом ,који је на изузетан начин постао својина ове народне установе, која је ушла у 43 годину свога опстанка. Изузетан начин, с тога ,што је редак случај да се нађе неки интелектуалац да ратарским читаоницама завешта кућу — дом. Тај ретки случај десио се, ето, у Вршцу.

Дародавац је покојни протопрезвитер вршачки Сава Цвејић (Цвејанов) и његова још жива супруга, госпођа Видосава, рођена у угледној кући Бркића у Итебеју.

Покојни прота Сава рођен је у Вршцу у честитој ратарској породици. Свршио је основну школу у Вршцу а гимназију и богословију у Сремским Карловцима. Као добар пастир свештеиковао је у Алибунару, Иланци и Вршцу пуних 38 година у доба епископа Димитријевића (који га је рукоположио и оженио својом синовицом), Змејановића, Радоњића и Летића. Умро је 1931 год. као прота и члан конзисторије. Почитован због свога рада у народу, племенитости и доброти — он је биран и за посланика у црквеном сабору као припадник Народне радикалне странке, којој је био на челу и вршчанин Јаша Томић.

Живећи са народом и делајући у народу, он је заволео нашег ратара и стално се бринуо о његовом духовном развијању и унапређењу његових расних особина. Није жалио труда за тај посао , није се устезао ни од материјалних жртава за постизање постављеног циља. И у доба своје тешке болести а пред силу смрти, и без нарочито писаног тестамента, он намењује у истом циљу велики дар ратарима и оставља својој верној љуби, гђи Види у аманет да после његове смрти у духу његових жеља тај аманет и изврши. Погађајући његове мисли и извршујући његов аманет, гђа Видосава Цвејић је даровала кућу у Александровој улици Српској ратарској читаоници и певачком друштву, као Дом проте Саве .

На Аранђеловдан била је предаја Дома и освећење његово. Понајпре је друштво кооперативно учествовало парастосу за покојног прота Саву на овогодишњем гробљу, где је гђа Љубица подигла спомен-пирамиду, пошто тело лежи у Итебеју у капели, уз чинодејствовање свештеника г .г. Душана Мијатовића и Раде Пауновића, а потом у присуству свих чланова, претставника свих српских и хуманих установа, војске и власти, — извршено је освећење дома. После освећења свештеник Д. Мијатовић у лепом говору сетио се покојног проте и његовог делања у народу и цркви, а претседник Читаонице г. Милан Гвозденов лепим речима захвалио се дародавцима покојном проти Сави и гђи Видосави. Исто тако краћим говором захвалио се најстарији оснивач ово гдруштва г. Стеја Станковић. Све ове говоре, попратили су присутни са изразима: Слава проти! Живела протиница! На јектенија је одговаралo певачко друштво. После обилате закуске грађанство се разишло.

Увече је гђа Видосава Цвејић приредила вечеру свима члановима управног одбора Читаонице, којој су присуствовали и г. г. Миливој Гергец, хоровођа, друштва, свештеник г. Душ. Мијатовић и професор г. Лазар Бркић. И у току вечере су поједини говорници ,г. г. Мијатовић, Тоша Станојев, Гвозденов и други одржали говоре у знак захвалности дародавцима.

Српска ратарска читаоница и певачко друштво имају свој дом захваљујући племенитим дародавцима покојном проти Сави Цвејићу и његовој супрузи гђи Видосави. Ударен је темељ дому који ће, уздамо се у агилност чланова управе, ускоро бити проширен тако, да задовољи све потребе ове ратарске установе.

Вршчанин.

АПОЛО

Премијера

Симфонија музике, песме и боја у глориус техниколору

Микадо

КЕНИ БЕКЕР, ЦИН КОЛИН

ОДЕОН

Премијера

Овај филм снимљен је под високим покровитељством Legion de Mille

Мир на Рајни

ДИТА ПАРЛО, ЦОН ЛОДЕР

РОЈАЛ

Дупли програм две премијере

1. Крик у ноћи

Сиднеј Толер нови Чарли Чен

2. Господар подземља

Џон Лител

У Бачком Градишту је освећен дом Аграрне кредитне банке

Бачко Градиште ,24 новембра. — У Бачком Градишту је освећен новоподигнути задружни дом Аграрне кредитне задруге. Ова задруга, основана 1923 год., са 27 чланова, успела је током свога рада да окупи око себе око 90 вредних аграрних интересената. Доказ да је задружна мисао ухватила дубоког корена међу овим малим земљорадницима је дом који је освећен и који је подигнуи из скромних средстава чланова Задруге, заједничким трудом и радом.

Освећење дома извршио је ,у присуству изасланика Савеза аграрних задрута у Новом Саду г. г. Марка Шилића ,потпретседника ,и Ђорђа Јовановића ,заменика управника, те великог броја чланова, месни парох г. Ђорђе Стефанов, уз суделовање певачког друштва „Војвођанин" из Бачког Градишта. По извршеном освећењу дома, обављено је резање славског колача и освећење иконе Св. Архангела Михајла, кога ће задруга сваке године славити. Резању колача кумовали су г. г. Димитрије Чавић, Ђока Стејић, Добривој Поповић и Драгољуб Гуцунски.

По завршеном црквеном обреду, приређена је гостима закуска ,док су вредни чланови „Војвођанина" својим лепим песмама забављали присутне госте. За време закуске одржао је поздравни говор претседник задруге г. Мита Поповић, док су у име Савеза поздравили вредне чланове задруге г. г. М. Шилић и Ђ. Јовановић. Велики део заслуге за успешан рад задруге припада и марљивом деловођи задруге г. Василију Несторову.

Учитељи Среза иришког одржали су скупштину свог сталешког удружења

Ириг, 24 новембра. — Иришко Среско учитељско друштво одржало је своју редовну јесењу скупштину у Иригу, коју је отворио претседник г. Стеван Јелкић. Од стране школских власти скупштини је присуствовао г. Љубомир Чешљар, сремски школски надзорник. После поздрава претседника, одржао је врло занимљиво и успело предавање г. Лазар Поповић, учитељ из Крушедола Села, о теми: Мере за пасивну заштиту с погледом на дејство отровних гасова. Предавање је било пажљиво саслушано, те је потпуно успело и добро примљено. Извештај са секциске скупштине поднео је г. Стеван Јелкић а извештај са главне скупштине г. Игњат Крстић, потпретседник друштва. Извештаји су једногласно примљени .

Други део скупштине био је посвећен прослави тридесетогодишњице просветног ,а петнаестогодишњици рада г. Љубомира Чешљара, почасног претседника Југословенског учитељског удружења Среза иришког. Чланови удружења су поздравили г. Чешљара ,изнели његов напредан рад на пољу просветном и сталешком, и зажелели му још много година да ради на пољу народног просвећивања. Г. Чешљар је био изненађен овом приредбом, срдачно се захвалио члановима удружења на пажњи и приказао план будућег рада ,који ће бити на корист сталежа, школе и народне просвете .

После скупштине отишли су чланови са г. Чешљаром у „Српски дом", где је био заједнички ручак ,коме је присуствовала и супруга г. Надзорника, гђа Јелена Чешљар, претседница Српске добротворне задруге. Цело после подне провели су чланови у другарском расположењу (Дан)

СВЕЧАНОСТИ ЈУГОСЛОВЕНСКИХ РУСИНА У КУЦУРИ

Југословенски Русини у Куцури осветили су свој Народни дом „Зарја"

Куцура, 24 новембра. — Југословенски Русини у Куцури, срез Кула, организовани у Културно-националном савезу југословенских Русина, по свом листу „Руска Зарја" звани „Зарјаши", успели су, после вишегодишњег напорног рада, не само да повећају своје редове, него и да створе свој друштвени Руски народни дом „Зарја". Овај најновији успех свакако има огроман значај не само за ову групу и Културно-национални савез југословенских Русина, већ уопште за културни бољитак свих југословенских Русина. Куцура је од свих русинских села у културном и националном погледу била матица водиља и та која је давала највише признатих народних радника, и то не само за време од Ослобођења до данас, него и давно пре тога, за време владавине Мађара у овим крајевима. За та неповољна времена по Словене уопште, Куцурчани су из својих властитих средстава издржавали мађинску школу са наставним руским језиком, одржавајући на тај начин руску традицију, коју су понели са Карпата. И када би тражила зачетке русинског покрета зарјашког, морали би почети од тада, јер су ученици ове мађинске школе васпитани у панславенском духу, баш тада када је страна пропаганда преко грчкокатоличког свештенства хтела да натури народу страну германофилску украјинску културу и језик. Они су се одупрли најенергичније и чували још пажљивије своју руску традицију и језик.

Друштвени дом са просторијама налази се у једноспратној кући уваженог зарјашког борца г. Симеона Стрибера, који је приликом отварања Дома, као претседавајући, нагласио да сада постоје сви услови за успешан културни рад и живу акцију, што до сада без Дома није могло увек да буде. После поздрава гостију из осталих русинских села, предао је реч секретару Савеза југословенских Русина г. Ђури Павловићу, кандидату права, који је уједно и заступао Савез. Захваливши се на поздраву, г. Павловић је подвукао значај културног и националног рада Куцурчана и зажелео да у томе истрају, имајући на уму да су синови највећег славенског народа. Када су успели да сачувају кроз стотине година свој језик, културу и традицију под Мађарима, треба и сада, са још више пажње, љубави и воље да продуже на томе за културно-национални бољитак свој и своје браће у Југославији, а у вези са најближом браћом по језику и крви, Србима и Словацима.

После говора г. Павловића почела је извођење забавног дела ове свечаности млада дилетантска група коју води православни русински свештеник г. Михаило Шарик. Наизменично успешно су изведена четири шаљива комада, и то на руском и српском језику, из пажње према Србима, који су увеличали ову свечаност. После завршеног програма, публика је продужила свечаност п[illegible] моћ и игром. *(Дан)*

20.000 динара штете од пожара кудељаре у Бачкој Паланци

Бачка Паланка, 24 новембра. — Поводом недавног пожара у Бачкој Паланци, којом је приликом горела кудељара г. Јосипа Грагајзера, спроведена је истрага о узроку пожара. Установљено је да је пожар изазван услед тога што је кудеља која се сушила, пала на вруће цеви које пролазе испод кудеље и упалила се.

Штета која је настала од овог пожара цени се на 20 хиљада динара

Како су жабаљски трговци коњима варали продавце

После саслушања код истражног судије, стављени су у истражни притвор Коста Чонкић и Цвета Павлов, трговци коњима из Жабља. Они су, купујући коње на вашарима, починили низ превара и оштетили многе трговце од којих су купили коње. Они би обично погодили коња и капарисали са две до три стотине динара а остатак би обећали да ће платити за неколико дана. Међутим, наивни продавци не би добили ни паре, јер су Чонкић и Павлов одмах препродали „купљеног" коња па новац задржали себи.

Земља затрпала радника у Горњем Ковиљу

Горњи Ковиљ, 24 новембра .— Јуче се десила тешка несрећа, којом је приликом платио животом Васа Лалић, радник, 52 године стар. Њега је затрпала земља. Одмах је пренесен у Државну болницу ,где је ноћас подлегао задобивеним повредама .

Ступио на снагу нови правилник о држању паса

Бан г. др. Радивојевић потписао је Правилник о држању паса и о таксама на псе у општинама Дунавске бановине, који је већ ступио на снагу. Према овом правилнику, у времену од 1—15 априла сваке године мора власник своје псе старије од три месеца пријавити оној општинској управи у којој се општини пси стално налазе. Пси који су набављени или су достигли старост од три месеца после 15 априла има да буду пријављени у року од 10 дана. Пријавити се морају и они пси који се само привремено, али више од једног месеца, налазе у једној општини, и то најкасније 10 дана другог месеца откако се налазе у општини. Пријава се подноси писмено на пропасаној тисканици и она се таксира. Заједно са пријавом дужан је власник да набави за свога пса значку и да плати таксу.

Штенад испод три месеца старости имају се држати код куће. На улици затечена штенад имају се убити без обзира на старост, а сопственик штенета биће кажњен.

Потрошачи у Војводини траже да се максимирају цене и индустриским производима

Разни облици спекулације у трговини

У нашој јавности претреса се питање завођења дана без меса и максимирања цена важним животним намирницама. Нарочито се говори о максимирању цене хлебу и месу. У Војвођанским потрошачким круговима тражи се и максимирање цена свим осталим животним артиклима .

Анкета која је прошле недеље одржана у Градском поглаварству доказује да се може веома лако спровести ефикасна контрола цена важним животним намирницама. Заинтересовани и стручњаци заједнички су утврдили базу која ће бити меродавна приликом поскупљања односно падања цена сировинама. Тако се поступило приликом утврђивања цена хлебу.

Цене месу од првог септембра не показују знатне промене. Али ипак би било потребно да се са месарима одржи анкета као и са пекарима. Надзорне власти имале би задатак да једанпут недељно проверавају евентуалне промене. Ако сами продавци не би извршили промене цена ,власт би требала да их на то натера.

Акција Одбора за сузбијање скупоће и несавесне спекулације била је веома корисна и наишла је на највеће признање у свим потрошачким круговима. Нарочито су намештеници и радници поздравили ову акцију. Ипак коначан успех зависи од мера егзекутивне власти и од строге примене Уредбе о сузбијању скупоће и несавесне спекулације.

Потрошачка публика у целој земљи захтева енергичне мере против спекулације. Пасивни крајеви траже максимирање цена хлебу и месу. С обзиром на свој изузетан положај, Војводина се не слаже са оваквим решењем максимирања и тражи да се исто тако изврши максимирање цена индустриским производима. Наши произвођачи ,наиме, потпуно оправдано, сматрају да не би било правично ограничити цене њихових производа док они плаћају веће цене за своје потребе којим се снабдевају у трговинама .

Приметило се да се највећа спекулација врши по трговинама и да је најтеже контролисати рад трговаца. После Светског рата трговачки сталеж се обогатио, односно није толико осетио пад вредности колико остали. Данас се осећа да трговачки сталеж, из извесних разлога, жели „да се осигура". Под тим видом врши се из дана у дан повишење цена.

— По истој цени ову робу нећу више добити, вели трговац својим муштеријама. Ако је будем поново набавио платићу за исту робу много више.

Трговац једва може да се одвоји од своје робе ,јер се „боји" да ће за њу, ако је сам набави, платити више. Али он заборавља да ће и на новој роби имати своју дозвољену зараду. Без обзира на то пошто трговац набавља робу, он сваки пут зарађује.

Из тога се јасно види да је ова аргументација наших трговаца неумесна и недопуштена. Према томе, јасно је да контрола мора да се прошири и на овакве врсте спекулације, јер је опште познато да су трговци у Новом Саду, као и у осталим местима знатно повисили цене својој роби. Повишење је у већини случајева уследило још пре но што су трговци набавили нову, скупљу робу.

Жеља војвођанских потрошача да се максимирају цене индустриским производима потпуно је оправдана.

ПЕТРОВГРАДСКА ХРОНИКА

Указом Краљевских Намесника, на предлог г. Министра финансија, премештен је за монополског инспектора 6 групе дуванске станице у Петровграду г. Драгутин Поповић, досада у Бачкој Паланци.

СОМБОРСКА БЕРЗА

Сомбор, 24 новембра

ПШЕНИЦА: бачка околина Сомбор 185—187, бачка околина Нови Сад 185—187, средњо-бачка и банатска 185—187.50, горњо-бачка и горњо банатска 192—192.50, лађа Тиса I. 187.50—190, лађа Тиса II. 187.50—190, Дунав, Бачка, Банат 182.50—185, лађа Бегеј 190—195, јужно-банатска 185—187.50, сремска 185—187.50, славонска 185—187.50.

РАЖ: бачка 150—155.

ЗОБ: бачка нова 148—150, сремска и славонска 148—150.

ЈЕЧАМ: Сомбор, околина 64-65 кг. 160—165, бачки прол. 68 кг. 190—195, сремски 160, барањ. прол. 69 кг. 195—203.

КУКУРУЗ: бачки стари 140-142.50 сушени 132.50—135.

ПАСУЉ: бели бачки 2% 360—370.

БРАШНО: Ог. и Ог. 275—295, Бр. 2. 255—275, Бр. 5. 235—255, Бр. 6 215—235, Бр. 7. 185—195, Бр. 8. 120—130.

МЕКИЊЕ: бачке у јута врећама 117.50-122.50, сремске 117.50-122.50

ТЕНДЕНЦИЈА: пријатна, промет 127 вагона.

ПРИВРЕДНЕ ВЕСТИ

Код нас је сада на снази око 80 картела, са 374 члана. Од тога само на индустрију отпада 290 чланова, на занате 50, осигурање 21, патенте заједнице 2, трговину 5 и саобраћај 5. Многе велике наше индустрије учлањене су у неколико картела уједињено, што се види из тога, што имамо 290 чланова индустрије у картелима, а број картелисаних индустријских предузећа је свега 190. Ових 190 индустријских картелисаних предузећа располаже са 293 индустријска објекта. Од индустријских грана најјача је индустрија камена и цемента, затим долази хемијска индустрија, производња метала, прерадба метала, итд. Види се, да картелисаној привреди припада, да тако кажемо, елитни део индустријских предузећа, који у ствари претстављају срж наше индустрије.

Редовно купање у Новосадској минералној јодној води значи: здравље

МИНИСТАРСТВО ТРГОВИНЕ и индустрије одобрило је оснивање акционарског друштва „Југострој" са седиштем у Београду. Друштво је већ поднело молбу у којој тражи претходну дозволу за обнављање индустриске радње, која ће производити: ручне пумпе, моторне, бензинске уличне, мерила за бензин и за уље, хладнике за кућу, занатске и индустриске потребе, те сигналне уређаје за железнице.

У Управном одбору бруштва налазе се гг.: Никола Корда, директор Југословенске банке, инж. Јан Новак, Владо Смолчић, извозник, Дамјан Поповић, адвокат, Јарослав Мраз (Праг), Милутин Ивановић и Звонимир Мартинковић, секретар савеза Југословенске индустрије гвожђа и метала. Директор предузећа је инж. Светозар Тишма. Акцијски капитал износи 1 милион динара.

Сазнаје се да ће друштво подићи своју фабрику у Раковици.

КРВАВ ЗЛОЧИН У ЧУРУГУ

Синови секирама убили оца који је напустио њихову мајку

Злочин се одиграо у тренутку када се отац покајао и вратио кући

Чуруг, 24 новембра. — Синоћ, око 21 часа дошло је до крвопролића у кући Милорада Бранкова, столара, кога су његови синови Миленко и Добривој убили секирама Овај случај у Чуругу изазвао велико узбуђење.

Милорад није живео у слози са својом женом. Пре извесног времена напустио је жену, која је у кући остала са синовима Миленком и Добривојем, од којих је старијему тек 21 година.

Синоћ је Милорад дошао у кућу своје жене и лупао на прозору. Изгледа да је Милорад хтео да се врати својој жени. Међутим, она о томе није хтела ни да чује. Око тога је избила свађа. Милорад је покушао силом да уђе у собу. Миленко и Добривој, који су оцу замерили што им је мајку напустио ,нису хтели да пусте оца у стан.

Међутим, Милорад није престао да наваљује. Синови су тада зграбили секире и истерали га из дворишта. На улици је отац напао синове, који су почели да га ударају секиром по глави и целом телу .

Милорад се срушио. Одмах је позван лекар, који је могао да констатује да је наступила смрт услед снажних удараца и губитка крви.

Данас после подне изићи ће на лице места судска комисија из Жабља, да изврши увиђај и обдукцију леша. Миленко и Добривој су ухапшени.

Само за 24 динара месечно

достављаће Вам се, по Вашој жељи, свакодневно новосадско издање „Дана" одмах по изласку из штампарије.

Ако желите да постанете наш претплатник јавите Вашу адресу на телефон бр. 21-06.

ПОЗОРИШТЕ

За ренесансу народног комада с певањем

Народни комад с певањем некада се много неговао у нашим позориштима. То је доказ да је стварно постојала потреба за певањем и свирком у нашим позориштима, и да је публика радо гледала и слушала овакве комаде. Готово сви старији истакнути српски композитори писали су музику за позоришне комаде. Последњих деценија опажа се знатно попуштање интересовања композитора за ову врсту позоришних комада. Долази нови елемент у позориште: интернационална опера и оперета. Стварањем могућности за извођење опера наши композитори губе интересовање за народни комад с певањем и спремају се за веће задатке, за компоновање првих националних опера, које постају идеал готово свих композитора.

Да ли је опера стварно могла да замени народни комад с певањем? Да ли је ново доба већ било довољно напредно за интензивну музичку културу? Зар нису наши композитори, понесени првим одушевљењем и великом амбицијом, преценили прилике у нашим позориштима? То су питања на која треба искрено одговорити.

*

Опера није могла успешно да замени народни комад с певањем из више разлога. У првом реду немамо много великих градова са довољним бројем публике пред којом би се могле приказивати опере, углавном увек исте, дела Вердија, Пучинија, Масне-а, Вагнера, Римски-Корсакова и других мајстора „стандардног оперског репертоара". Опера је најконзервативнија грана позоришне уметности и она се у целом свету ограничава на један релативно мали број сталних репертоарских дела. Само велики музички центри, милионски градови имају довољно публике за оперу. Опера рачуна увек са великим бројем претстава једног дела, које се полако и темељно спрема, често месецима или бар недељама. Позоришта у мањим местима не могу држати једно дело стално на репертоару. То су техничке сметње које се не могу избећи у малим срединама. Друге су сметње такође велике: велики оперски апарат, са скупим школованим солистичким ансамблом, хором, оркестром, техничким персоналом, са стручним вођством диригентским и редитељским, претставља најозбиљнију препреку раду опере у малим позориштима, каква су наша. Једино у нашим главним центрима, у Београду, Загребу и Љубљани могу се одржати опере, и то уз велике материјалне жртве државе, која из разлога националнокултурне репрезентације негује оперу у тим нашим центрима, нашим највећим варошима, које ипак још нису довољно велике и напредне, да би могле издржавати своје сопствене опере, или бар приближно својим приходима обезбедити рад овим институцијама. Разумљиво је да држава не може и у мањим местима одржавати опере, јер за то би била потребна велика материјална средства, која се не би могла оправдати стварним културно-уметничким потребама тих градова. Тако је и у другим државама. Државни оперски институти налазе се само у престоницама. Остала позоришта су или градска, или приватна, и то само у градовима са великим бројем становништва (од неколико стотина хиљада) и са старим позоришним традицијама.

Проблем музичке гране у нашим мањим позориштима не може се, према горњему, решавати само са становишта опере. Да ли постоје и друге могућности за остварење музичке гране? Углавном постоји једно решење: да се поново уведе народни комад с певањем, или оперета. Да искључиво прво оперету, из више разлога. Не може се озбиљно тврдити да је оперета једна неуметничка врста, која квари укус публике и спречава нормални развој наших музичких прилика. Али оперета, онаква каква се данас негује у свету, је један типичан великоварошки продукт, који је нама стран и не може да нађе овде своју средину која би га могла прихватити. Оперета са својим типичним хумором и својом карактеристичном сентименталношћу, са својим играма америчким и немачким, мађарским и другим, не може да нађе овде своју искрену, другу домовину. Наши глумци и певачи који се посвећују оперети, у огромној већини случајева не одговарају ономе што се од оперетских глумаца и певача тражи. Они не дају својим стварањем потпуни одраз средине коју описују оперетски аутори, већином космополитски оријентисани. И зато је оперета увек била и остаће, вероватно још дуго, страни елемент у нашим позориштима, нешто што није ни бледа слика оригинала, створеног у Бечу, Берлину, Паризу и другим центрима великоварошког живота, чији је оперета непосредни продукт. Отклонити оперету из уметничких разлога неоправдано је, шта више, неправедно. Али је отклонити као страну биљку великих светских центара, која може да живи само у средини великоварошког луксуза и плутократског неговања позоришне раскоши, ревијалне и варијететске, то је искрено и поштено. Оставимо герле и саксофоне срединама у којима је оперета само једна од многих грана развијеног позоришног живота и где носи печат забавног позоришта приватног карактера.

За наша покрајинска или бановинска позоришта постоји једна музичка врста, која може да се оствари са скромним средствима, са милим ансамблом, на уметничкој висини, која може да се одбрани и пред најстрожијом критиком. Та музичка врста је народни комад с певањем, сада нажалост потпуно запуштен од наших композитора. Да ли је народни комад с певањем можда несавремен? Зашто су га наши аутори так озапоставили? Има много разлога које би требало испитати и отклонити. У првом реду наши аутори тако запоставили? Има погледе оперским сценама наших централних позоришта. Они заборављају да их чека један велики и племенити задатак у нашим мањим градовима, којих има неколико десетина, а у којима се може чути певана реч са позоришних дасака, јер се нико не стара да тим градовима омогући организовање музичке гране. Народни комад с певањем је идеално решење проблема музичке гране у нашим варошима. Треба се опет вратити њему, јер публика га још увек радо гледа и слуша.

*

Ренесанса народног комада с певањем може да се спроведе само ако иницијатива дође од самих позоришта. Композитори, као драмски писци, данас још скептички према ренесанси народног комада с певањем, неће сами да се позабаве проблемом музичке гране, они ће стварати дела само на директан позив неке Управе позоришта, тојест чекаће налог, или поруџбину, као што су и раније, пре неколико векова, писали по поруџбини, за извесно позориште, за извесну трупу, или чак за извесне глумце или певаче. Ми се опет враћамо пракси и реалнијим гледањима на потребе позоришта. Ако не постоји савремена литература народног комада с певањем — онда је треба створити. Има ко да је изведе и има ко да је слуша и да се њоме одушевљава. Оставимо и [illegible]ење опера нашим највећим [illegible]огатијим музичким сценама, [illegible]мо туђинске великоварошке

ПРЕ ПОЗОРИШТА

одлично се вечера у ресторану Спомен-Дом

а после позоришта

свратите само на једну добру ц[illegible]ну кафицу или на сјајну сремску кољицу.

СВИРА И ПЕВА ОДЛИЧАН САЛОН-ЦАЗ

Игранка сваки дан. Чајанка сваке недеље и празником после подне.

ФЕЉТОН »ДАНА«

ЈЕДНА ИСПОВЕСТ

Луј Дирије

Видите ли, у салону, овог човека заваљеног у фотељи, укрућених ногу, са рукама у џеповима, са цигаретом прилепљеном на врху усана, и ту жену, која се тренутно брине како сламчицом да истопи шећер у лимунади? Ето, то је флерт. И то врло озбиљан флерт, верујте ми!

— Морис, рече гђа Жану, једну малу исповест. Која је та жена за којом је ваше срце највише закуцало?

— Ви.

— То је интервјујски одговор. Из говор онога који неће да се компромитује, или коме је досадно да одговара. „Не, питам озбиљно, која је та жена која вам је створила оне минуте чекања, страха, беса, радости, оне минуте страсти о којима сањају дечаци шеснаестих година".

— Стварно не знам! Страшни сте, тако је топло.

— Има их и сувише? Да, ви сте колекционар. Ипак се мало замислите. Тражите. Немојте ме више гледати. Заборавите ме.

Морис затвори очи, али само из послушности. То му је досадно. Не ма баш ни мало намере да се посвети том малом напору, за који зна унапред да је узалудан. Он је, како каже госпођа Жану, много колекционирао, али колекција нема неке стварне вредности. Мало интересантних особа. Све љупке жене, без сумње, већина лепе, пријатне, по неке забавне, две или три искрене, али иначе ништа нарочито. Морису није потребно много да претура по свом осећању: зна да се ни један лик неће издвојити, ни једна од тих жена на које мисли гђа Жану, чији глас, додир, појава, чине да вам срце куца, за које би убили, за које би живели.

Али Морис је затворио очи из послушности и просто нехотице догађаји почињу да дефилују пред њим Појављују се из најранијег детињства као и из најскорије прошлости. Неке од њих су славне, неке носе велика имена, једна од њих била је пријатељица једног кнеза, друга је важила за недостижну, али, у ствари, све су личиле једна на другу... Комедија од неколико недеља, уобичајени трикови у салонима где се ствари развијају уз осмех са шољом чаја у руци. Неколико тренутака љутине због неке преваре — бедних ли љутина, којима се после неколико недеља смејемо... не: ништа!

Међутим, укрућене Морисове ноге покрећу се полако. Отвара широм очи. Али, као да их још увек држи затворене, не види ништа од салона госпође Жану. Одједном, појавила се пред њим једна крупна и снажна девојка.

Да, познавао је страст. То није била љубав, али је била страст. Познавао је часове лудих жеља; шуљао се под прозорима, знао је шта су то сасушене усне, тело које дрхти кад срце одједном престане да куца, пошто га је њена хаљина додирнула; могао је да чини лудости — чинио их је. Имао је ривале, којима је од свег срца желео да нестану; због ње се тукао.

Била је висока, крупна, црвена, обична Звала се Ана. Служила је у сеоској крчми. Била је дивна, зато што је била једина. А био је рат. Једина жена после толико месеци чистоте. После месеци у којима се човек плаши, да више никада неће наћи жену... А двадесет људи око ње. Ниће се продавала. било је потребно украсти је.

Какви су то били часови!

— Ана! — каже госпођа Жану. Видим да сте нашли.

— Да, каже Морис, чији је глас и против његове воље осоран.

— Причајте!

Он оклева. Гледа је. Дивна је у елегантном оквиру свог салона. Љубоморна је, гладна је за причом коју ће јој заљубљени Морис причати. Јер се она нада да ће она сама успети да учини да он заборави на ону, ону толико вољену жену.

— Ето, каже Морис.

— Било је то... било је то у Венецији. Возио сам се гондолом, кад приметих како ми се приближује дивна, сјајна, заводљива жена, за коју сам доцније дознао да је принцеза Чарнијани. Она ми се насмеши и...

Грипа је већ почела

Дигрипин

је одлично средство против грипе, главобоље, кијавице, кашља, реуме и других болова.
Производи: Апотека
Mr. J. ДИВИЛД, НОВИ САД
Добија се у апотекама.
Рег. оглас пов С. бр. 21488-39

рошке оперете тонфилмског кроја и менталитета, и вратимо се фолклору, лепим и сочним народним хоровима, психолошки убедљивом мелодраму и лепим, једноставним соло - песмама са оркестарском пратњом, звучним ансамблима, духовитим увертирама и свим осталим музичким облицима, који могу да се примене у народном комаду с певањем. Не варајмо се: фолклор и романтика народног комада имају и данас своје пуно дејство! Још нису искориштени сви мотиви народног комада с певањем — шта више, он је тек основан пре неколико деценија, онда запуштен потпуно а сада треба да доживи своју ренесансу.

*

Говоримо из искуства. Управа Народног позоришта Дунавске бановине ставила је себи у задатак да обнови народни комад с певањем. Учинила је прве покушаје. До сада су обновљена три комада из старог репертоара: „Сеоска лола", „Ђидо" и „Граничари". Док је „Сеоска лола" остао потпуно неизмењен, „Граничари" (са музиком од Зајца и Покорног) обновљени су оркестрално и са малим допунама од д-ра Божидара Широла, а за „Ђиду" написао је Петар Стојановић потпуно нову музику. Сва три комада су код публике одлично успела и примљени су са великим одушевљењем. Позориште је било препуно на свакој претстави ових народних комада с певањем. Значи: народни комад с певањем може да се обнови! Треба му опет поклонити пуну пажњу! Треба га модернизовати и заинтересовати за њега наше најбоље композиторе и писце. Онда ће наши бановински и покрајински театри опет имати своју музичку грану, скромну, али солидну, која ће спремити терен за оперу...

РЕПЕРТОАР

Шурек: „Улични свирачи"

Веома успела комедија „Улични свирачи" од Шурека имала је недавно у Београду огромног успеха и засведочила да комади те врсте увек свеже делују. У овом комаду изнесен је исечак из живота малог човека, пун смеха и суза, пун туге и радости. Проткан мелодијама које се спонтано спајају са текстом, овај комад даје нам прави живот у коме ситан човек, али истински човек од крви и меса, преживљује свој мали ситан живот и покушава у њему да чврсто стане и да се одржи. У комаду су запослени: г-ђе Ферари и Р. Петровић и гг. Миљуш, Станојевић, Душановић, Пашалић и Стојановић.

Веома инвентивна режија са добро запаженим детаљима г. Славка Лајтнера.

Улазнице се добијају унапред у издавачкој књижари „Славија" и преко целог дана на позоришној благајни у Народном спомен-дому.

СПОРТ

У недељу се игра последње коло јесењег првенства у Српској лиги

Скопски Грађански, најбржи и најжилавији тим у Српској лиги, играће против Војводине у комплетном саставу

Још четири утакмице у овој лиги: у Суботици, Земуну и две у Београду

Од свих пет парова у деветом последњем јесењем колу у Српској лиги један пар издваја се нарочитом занимљивошћу. Тај пар сачињавају два најозбиљнија кандидата за треће место у лиги: Војводина из Новог Сада и Грађански спорт клуб из Скопља.

Војводина у недељу стоји пред врло озбиљним и тешким задатком. она треба да освоји оба бода у сусрету са Скопљанцима и да помоћу ових поена обезбеди себи треће место на табели Српске лиге.

Новосађани, међутим, нису осамљени у овим претензијама. Исте жеље имају још два озбиљна кандидата: Грађански из Скопља и Славија из Сарајева. Један од њих, Грађански, доћи ће у Нови Сад да овде, с новосадским лигашом, пречисти то спорно питање.

Тек што је пребринула једну велику бригу и скинула с врата београдске „црвене", Војводина се убрзо нашла пред другим, ништа лакшим задатком да дочека брзи, пожртвовани и жилави тим скопског Грађанског, који с једним бодом више моментано стоји на четвртом месту табеле Српске лиге, то јест испред Новосађана, који су с бодом мање на шестом.

Грађански долази у Нови Сад у свом најбољем, комплетном саставу: Крише, Видовић, Јовановић, Богојевић, Симоновић други, Раданов, Цветковић, Атанасковић, Николић, Симоновић први и Чемерикић.

Екипа Скопљанаца, као што смо већ напоменули, одликује се великом брзином и невероватном жилавошћу. Ко их је досада гледао, морао је доћи до закључка да су то најбржи фудбалери у овој лиги и да су необично опасни. Јефта Јовановић, леви бек, не уступа ни једном беку најбољих лигаша: Симоновић други на центархалфу је душа тима и разбијач сваке противничке акције, уз то необично издржљив; његов брат Симоновић први, лева спојка, важи за најбољег играча у тиму и главног голгетера, коме на левом крилу асистира Чемерикић, изврсни техничар уз то врло брз и окретан играч.

Ако би упоредили играче Војводине са противничким, дошли би до закључка да је, рецимо, Плац знатно бољи од Кришеа, који је доста несигуран (а то навала Војводине треба да има у виду); да је само Јефта Јовановић дорастао Мајтану и Попеску; да је халфлинија домаћих као целина боља од гостинске, у којој је све и сва млађи Симоновић, и најзад, да Војводина у навали појединачно има више спремнијих, али још неуиграних играча, док је код Скопљанаца најбоља њихова лева страна Симоновић—Чемерикић, која не уступа много новосадској, али је у погледу уиграности превазилази.

Општи закључак је, да ће Грађански бити врло, врло тврд орах и да домаћи стоје пред тешким послом, а једини већи плус им је што ће играти на свом терену.

Осим Војводине и Грађанског у Српској лиги састају се у овом колу још четири пара: у Суботици Жак—Баск, у Земуну С. к. Земун—Бск, а у Београду Јединство—Бата и Југославија—Славија (Сарајево).

Да Жак прошле недеље није онако катастрофално изгубио у Борову, веровало би се сада у његову победу над Баск-ом; овако, Баск је добио равноправне шансе.

У Земуну се очекује победа државног првака, јер се не може, пре поставити да би С. к. Земун, ма да препорођен, могао да изненади искуснијег противника.

Парови у Београду су доста изједначени, с малом предношћу Југославије и Јединства. *Д. Н.*

Запажања са последњих лига-утакмица у Новом Саду

Занимљива утакмица - обилна посета; јак тим С. к. Војводине - велики прираст навијача

На последњим лига-утакмицама у Новом Саду запажене су извесне врло значајне, пријатне и карактеристичне појаве на које се морамо осврнути.

Као што је Новосађанима познато, док новосадски првак С. к. Војводина није ушао у лигу, број гледалаца на већим потсавезним утакмицама у последње време једва ако је достизао 1000 до 1500. Али откако је Војводина ушла у лигу, број посматрача се нагло почео пењати тако да се испрва, код мање реномираних гостију кретао око 2000, а код последњег, најзанимљивијег меча достигао и 4000.

Ово је био најбољи доказ да су само јаке, занимљиве и велике утакмице у стању да покрену сву нашу спортску публику и да је привуку на игралиште, поготово ако је и домаћи тим у доброј форми.

Исто тако Новосађанима је свакако у живом сећању доскорашње расположење новосадске спортске публике која је, и у оном не превеликом броју, била раздељена „по бојама". Војводина је, ипак, као најјачи клуб имала највећи број навијача, али међу њих ретко је када могла да уброји и несловенску публику.

Међутим, шта се десило у последње време? Десио се знатан, изненађујући преокрет. Војводина је, стицајем прилика, освојила симпатије свих Новосађана без разлике на націју и веру или клупску опредељеност, а њима се придружио и велики број спортиста из оближњих села, који се код сваке веће утакмице могу видети у Новом Саду. Сав тај свет осетио је спонтано да је новосадска Војводина данас одиста прави и најбољи претставник војвођанског спорта у Српској лиги и да врло солидан тим новосадског првака заслужује да при свакој важној борби на зеленом пољу добију његову потпору.

На утакмици Југославија — Војводина то се најбоље могло оценити. И Срби, и Словаци, и Мађари и сви остали који се иначе деле на војводјаше, раднике, наковце итд., бодрили су новосадског првака ватрено и спонтано:

— Напред, бели, напред!...

Оно што никада досада није постојало у Новом Саду, тзв. „локалпатриотизам", ишчаурио се сам од себе одједном, када је тим Војводине стао у ред наших најбољих клубова...

—o—

Таблица првенства у другој бачкој групи другог разреда Нлп-а

Таблица јесењег првенства у другој бачкој групи другог разреда Нлп-а има овај изглед:

Макаби	5	4	1	0	13:3	9
Текстил	5	3	2	0	26:5	8
Хајдук (Ч)	5	3	0	2	18:5	6
Жск (Н. Сад)	5	2	1	2	9:8	5
Темер. с. к.	5	1	0	4	8:28	2
Дунав	5	0	0	5	3:28	0

Ако желите младалачку лепоту
посетите новоотворени завод за негу лица и тела
„Лотос"
који располаже НАЈМОДЕРНИЈИМ и НАЈБОЉИМ ПРЕПАРАТИМА
Кристина Смиљански
Танурџићева палата, II спрат, Іо.
Преглед и савети бесплатни!

Ручни рад „СТОРА"
НОВИ САД, Краља Петра II. ул., 100
Прима шивење белог рубља. Монтирање завеса, јастука и друковање по најјевтинијим ценама.
Харди Елизабета

ИЗДАЈЕ СЕ
намештена соба са употребом купатила од 1 децембра. Јована Ђорђевића (2915) 2/II

КРОЗ НОВИ САД

Библиотека Матице српске отворена од 8—12 и 15—17 часова. Музеј Матице српске отворен од 11—12 часова.

УРАНИЈА

Данас премијера најнапетијег филма сезоне

Сержан Бери

Хаас Алберс, Херма Релин
Герд Кест

ДЕЖУРНЕ АПОТЕКЕ

Од 18 до 24 новембра

Кр. Дворска апотека Мр. Ст. Д. Поповића, Краља Петра II (Футошка) 124. Телефон 33-74.

Апотека Попић, Николе Пашића 13. Телефон 23-79.

Апотека Насл. Жигровића, Петроварадин.

БУКОВИЧКА МИНЕРАЛНА ВОДА

„Кнез Милош" Ш. Д. Б. НОВИ САД, Краља Александра 21. Телефон 20-21 и 32-42. — Као филијала: СОМБОР Телефон 69. — СМЕДЕРЕВО: Телефон 47. КРАГУЈЕВАЦ: Телефон 88 и ПЕТРОВГРАД: Телефон 169. РУМА Телефон 39 и БЕЛА ЦРКВА: Тел. 40.

РОЂЕНИ, ВЕНЧАНИ И УМРЛИ

Рођена су: Ерка, кћи Јанка Марчока, зидара, и Марте Фараго. — Стеван, син Фрање Киша, надничара, и Еве Урбан. — Верица, кћи Мојсија Јухас, молера, и Амалије Маскаји. — Степан-Фрања Јосипа Хаса, радника, и Стефаније Кетингер. — Александар, син Вере Мадерас, домаћице.

Венчани су: Владан Јеловац, чиновник бан. управе, и Даринка Шуваков. — Стеван Нићифоров, служитељ, и уд. Катица Козарчић рођ. Влаовић. — Александар Нешић-Балтезаревић, трговац, и Миланка Јовановић.

Умрлих није било!!

НОВОСАДСКА БЕРЗА

Нови Сад, 24 новембра

ПШЕНИЦА Околина Нови Сад 188—190, горњо-бачка 189—191, лађа Тиса 190—192, сремска 187—189, славонска 188—190.

РАЖ: бачка 152.50—155.

ЈЕЧАМ: бачки и сремски 160—165.

ЗОБ: бачка, сремска и славонска 148—150.

КУКУРУЗ: бачки паритет Инђија стари 140—142, банатски 137—139, паритет Инђија нови 111—113.

БРАШНО: 0гг и 0г бачко и банатско 285—295, број 2 265—275, број 5 245—255, број 6 235—245, број 7 195—205, број 8 125—135;

0гг и 0г сремско и славонско 280—290, број 2 260—270, број 5 240—250, број 6 220—230, број 7 190—200, број 8 125—135.

МЕКИЊЕ: бачке и сремске 117.50—120, банатске 115—117.50.

ПАСУЉ: бачки и сремски, бели, без врећа 360—370.

МАСТ у кантама по 25 кг бруто за нето 1580—1600.

ТЕНДЕНЦИЈА: стална.

ПРОМЕТ: средњи

Ускоро ће и на новосадским улицама бити обележени прелази за пешаке

Саобраћајна полиција је предузела најенергичније мере и строго ће кажњавати сваки прекршај саобраћајних прописа

У последње време забележен је у Новом Саду већи број мањих, па и већих, саобраћајних несрећа. Иако је то, свакако, у вези са великим порастом промета, нарочито у неким улицама, најчешће је узрок тим несрећама непажња, како возача, тако и пешака.

На улицама Новог Сада види се нарочито велики број бициклиста. Они се врло често могу видети како крше и најосновније саобраћајне прописе; закрчују промет, возе непрописном страном, излазе из капија терајући бицикл и често носе разне незграпне предмете, што им онемогућава да несметано управљају својим бициклима.

Аутобуски саобраћај је такође врло жив а најживљи у оним улицама којима води интернационални пут. И у тим улицама, а нарочито на Булевару и мосту, дешавају се врло често разни сукоби и несреће. Кривице има подједнако и до возача и до пешака. Возачи не пазе на саобраћајне знаке, возе непрописном брзином или страном, престижу возила која иду испред њих и на оним местима где је то забрањено, а пешаци непажљиво прелазе улице на свим местима, пролазе између паркираних кола, тако да се наједном нађу испред неког аутомобила, кола ил итрамваја.

У последње време нарочито је велики број несрећа настао услед тога што многи возачи непажљиво обилазе кола која иду испред њих или непажљиво обилазе трамвај у који улази публика, и услед тога што пешаци претрчавају улицу испред кола у покрету. Том приликом дешавају се и врло немили случајеви да возач кола покуша да бобегне са места несреће и не покушавајући да, евентуално, укаже потребну помоћ повређеном.

Да би се у Новом Саду број оваквих ситних несрећних случајева што више смањио, Управа саобраћајне полиције предузима и предузеће многе мере. Нарочито ће се обратити строга пажња на оне који се без икаквих претходно положених испита нађу за управљачем каквог возила и кажњаваће се строго сви прекршаји саобраћајних прописа. Ускоро ће бити издата многа корисна упутства возачима разних врста возила а такође је предвиђено да се ускоро обележе прелази за пешаке у појединим јако прометним улицама.

Међутим, и пре него што ове корисне новине буду уведене, потребно би било да и само грађанство, са своје стране, учини све да би се промет на новосадским улицама што несметаније обављао, тако да се избегну готово свакодневне ситније и крупније незгоде, које за собом повлачи велики саобраћај. Нарочито је, пак, потребно да родитељи упозоре своју децу на најосновније саобраћајне прописе, јер је у последње време било случајева да су повређена нека деца услед неопрезног прелажења преко улице.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Опроштајну вечеру г. Велимиру Вујићу, дугогодишњем начелнику Трговинског одељења Банске управе, поводом његовог одласка из Новог Сада, приређују вечерас, у просторијама Трговачког дома, привредници ,пријатељи и поштоваоци г. Вујића .

Бачки родитељи упишите своју децу чим пре у дневне течајеве Корепетиториума (пре подне за женске, после подне за дечаке) за поправак слабих оцена редовних ученика, да у првом школском полугодишту сигурно постигну боље оцене и да случајно не буду искључени по § 54. Видовићева школа одобрена од Министарства просвете за гимназиско учење и приватних ученика из свих предмета и за све разреде по два разреда годишње без обзира на године старости — Нови Сад, Вилсонов трг 5 партер — отворена од 9 до 12 и од 15 до 22 часа.

У просторијама гостионице „Линда" одржана је седница управног одбора Удружења кућевласника и земљопоседника ,под претседништвом г. др. Николе Антоновића. За седницу је владало велико интересовање међу члановима, јер се претресао нови статут Канализационог и Ватрогасног фонда. После дуже и стручне дискусије, управа Удружења прихватила је статуте који су израђени по иницијативи Удружења. У дебати узели су учешћа г. г. Иван Неофитовић, Никола Лепхерц, др. Сима Марковић, Ђура Мишић, Јосип Личен, Павле Бошњаковић, Милан Попов, Светислав Летић, Себастијан Хигл и други.

Бела Киш, бивши служитељ Радничке коморе, био је отпуштен из службе у децембру 1938 год. из разлога предвиђеног у тач. 2 § 239 Закона о радњама, јер је био неверан у служби. Киш је тужио Радничку комору суду и тражио исплату редовне плате и отказнине за уговорени рок од 6 месеци. Суд добрих људи донео је пресуду којом је одбацио Кишову тужбу.

Новосадски хорови појаће у недељу 26 о. м., по овом распореду: при св. Литургији у Саборној цркви Мушка реална гимназија „Краља Александра Првог; у Алмашкој цркви хор Саборне цркве, облачење и апостол Школа „Краља Александра Првог"; у Успенској цркви Руско русинско православно црквено певачко друштво „Зарја"; у Николајевској цркви Женска учитељска школа.

Англо-америчко-југословенски клуб преселио се у Грчко-школску улицу, бр. 9 те ставља до знања свима који желе да уче енглески да се упис за курсеве врши у клупским просторијама сваког дана ,почевши од 6.30 увече. Течај почиње 1 децембра, и то како за почетнике ,тако и за напредне.

Полицији места достављена је једна тужба по Уредби о сузбијању скупоће и несавесне спекулације. Ову пријаву доставио је трговац г. Фрања Мор, из Вуковићеве улице ,43, који тврди да је код трговца Мавре Кона Цкупио цимт. Док је Кон ову робу раније рачунао 85 дин., сада је наплатио 170 динара за један килограм. Своје наводе доказао је признаницама.

НА ГЛАВНУ СКУПШТИНУ ДЕЛЕГАТА НОВОСАДСКЕ ПОДРУЖНИЦЕ ДРУШТВА „МЕРКУР", која ће се одржати у недељу, 26 новембра, у 10 часова пре подне, управни одбор подружнице позива и све редовне чланове „Меркура" да овој скупштини у што већем броју присуствују, да би се тиме показала једнодушност за недељивост „Меркура. Скупштина се одржава у великој дворани Трговинско. индустриске и занатске коморе у Новом Саду, на Булевару Краљице Марије, бр. 3/II.

Г. ДР. ЈОВАН КЕСЛЕР, специјалиста за болести уста и зуба, ординира сваког дана од 14—16 часова и по споразуму. ординација: Јована Ђорђевића 2/II

НОВОСАДСКИ ЕПИГРАМИ

За вас, „лафице"!

Примећује шофер млади
Уз чашицу вина:
„Ох, шта да се, браћо, ради
Кад нема бензина?!"

Шофер други вели тише
(Ал' са мало злобе):
„Имаш друге, и сувише,
„Запаљиве" робе!"

Аб.

Из КАСАЦИОНОГ СУДА

Оснажена је пресуда Тодору Купрешком који је вилама убио свога суседа

Кривично веће Касационог суда решавало је данас предмет Тодора Купрешког, ратара из Горњег Ковиља, који је пресудом Окружног суда у Новом Саду осуђен на три године строгог затвора, због тога што је убио свог суседа Ђоку Павлова, ратара.

Купрешки се брани да је он то дело учинио у нужној одбрани, јер је покојни Ђока Павлов, са којим се он посвађао због неког јендека, замахнуо на њега вилама а он је он да дограбио неку цигљу и ударио га по глави, од чега је овај сутрадан умро. Суд је, међутим, стекао уверење да је он прекорачио границе нужне одбране па га је осудио на три године строгог затвора с тим да му се у казну урачуна и издржани истражни притвор.

Против те пресуде државни тужилац је уложио ревизију и призив због материјалне и формалне повреде закона а одбрана призив због строго одмерене казне.

После краћег већања Касациони суд је донео решење којим је оснажена пресуда Окружног суда с том изменом да се истражни притвор не урачунава у казну.

Власник за ДАН к. д.: ЛАЗАР АТАНАЦКОВИЋ, главни уредник, Стевана Бранковачког 11. — Ротациона штампа: ДАН, штампарско-издавачко предузеће Краља Александра.